

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/23/2023
Identifikačné číslo spisu: 7520010649
Dátum vydania rozhodnutia: 24.07.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:7520010649.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvineného P. H. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 24. júla 2024 v Bratislave, o dovolaní obvineného P. H. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 24. júna 2021, sp. zn. 7To/28/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného P. H. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) z 8. apríla 2021, sp. zn. 2T/137/2020 bol obvinený P. H. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolateľ“) uznaný za vinného zo spáchania zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

-dňa 02.09.2020 v čase okolo 20.00 hod. v trávnom poraste za rómskou osadou zvanou „O.“ v obci P., okres O.-E., zneužil ml. E.B. nar. XX.XX.XXXX tak, že ju zatiahol do trávneho porastu a vykonal s ňou súlož.

Okresný súd za tento trestný čin uložil obvinenému P. H. podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 4 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 5 mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Súčasne podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodenú G. W. (ďalej tiež „poškodená“) odkázal s jej nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 24. júna 2021, sp. zn. 7To/28/2021 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu doc. JUDr. Ing. Jaroslava Dolného, PhD. dovolanie z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. b), c), g) a písm. i) Trestného poriadku.

Ako vadu naplňujúcu dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku obvinený uviedol, že zloženie senátu krajského súdu 7To nebolo v súlade s rozvrhom práce Krajského súdu v Košiciach. Porušenie práva obvineného na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolateľ bližšie nekonkretizoval. Obvinený namietať úmyselné zavinenie skutku a poukazoval na odôvodnenie rozsudku okresného súdu k otázke, či mal vedomosť o nízkom veku poškodenej. Tvrdil, že dokazovaním pred súdom bolo preukázané len jeho nedbanlivostné zavinenie. Následne proti zneniu skutkovej vety rozsudku okresného súdu namietať, že „nezohľadňuje“ jeho údajnú vedomosť o veku poškodenej. V podstate na základe týchto dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie krajského súdu, ako aj rozsudok okresného súdu.

Podaním doručením 2. mája 2023 obvinený doplnil svoje dovolanie, v ktorom spochybňoval hodnotenie vykonaných dôkazov v jeho trestnej veci a vyjadril názor, že mu nebola preukázaná vina. Dôvodil, že z dokazovania vyplynuli „vzájomné rozpory“ a „pochybnosti“ ako sa mal skutok stať. Keďže v konaní pretrvávali pochybnosti o jeho vine, súdy mali použiť zásadu v pochybnostiach v prospech obvineného. S poukazom na časť záverov znalkyne z odboru psychológie a tvrdenie, že maloletá poškodená okrem toho, že má byť pravidelnou konzumentkou omamnej látky- toluénu, pod vplyvom ktorej mala byť v deň skutku, spochybňoval schopnosť poškodenej reprodukovať okolnosti objektívne. Domnieva sa, že s ohľadom na jej limitované kognitívne schopnosti a intelekt blížiaci sa k hranici mentálnej retardácie, nemohol súd jej výpoveď akceptovať „na 100 %“ a pokladať ju za dôveryhodnú.

Podaním doručením 20. septembra 2023 obvinený znovu doplnil dovolanie prezentujúc názor, že vo veci boli nezákonne vykonané dôkazy zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Konkrétne poukázal na znalecký posudok č. 71/2020 znalkyne PhDr. Evy Kitkovej z odboru psychológie a namietať, že znalkyňa sa vyjadrovala k „posúdeniu psychotropnej omamnej látky Toluén, na jej účinky na maloletú osobu a reprodukciu prežitých udalostí“, hoci znalkyňa nie je zapísaná v odbore toxikológia.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Košice-okolie (ďalej len „prokurátor“), ktorý navrhol dovolanie obvineného odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, pretože v danej trestnej veci dovolacie dôvody nie sú naplnené. K námietke nezákonného zloženia senátu krajského súdu uviedol, že nie je opodstatnená, pretože krajský súd rozhodol v zložení predpokladanom rozvrhom práce. Podľa jeho názoru nie sú dané ani dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži na nápravu právnych väd a vady, ktoré obvinený namietať sú vadami, ktoré sa týkajú hodnotenia dôkazov, ktoré tento dovolací dôvod nepripúšťa. Dovolaním napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj rozsudok okresného súdu považuje prokurátor za zákonné, nakoľko v priebehu trestného konania bolo dostatočne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že obvinený sa dopustil skutku kladeného mu za vinu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd v posudzovanej trestnej veci dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371

Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

Primárne sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do ich právnej istoty a stability v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené len k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007]. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020).

Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, väd a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu príslušného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke pod č. 51/2014). Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Inými slovami povedané, pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom, a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení.

Námietka dovolateľa, že vo veci konal a rozhodol krajský súd v nezákonnom zložení senátu nie je opodstatnená. Vykonaným prieskumom bolo zistené, že v danej veci rozhodol krajský súd v zákonnom zložení senátu, v súlade s Rozvrhom práce Krajského súdu v Košiciach pre rok 2021 v znení jeho dodatkov vrátane dodatku č. 7 účinného od 15. júna 2021 (zdroj www.justice.gov.sk).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Vzhľadom na to, že dovolateľ vadu predstavujúcu zásadné porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bližšie nekonkretizoval, dovolací súd len na odôvodnenie svojho rozhodnutia dodáva, že zásadné porušenie práva obvineného na obhajobu na podklade ním uvádzaných väd, ktorými je dovolací súd viazaný (§ 385 ods. 1 Trestného poriadku), nezistil.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom.

Obvinený namietal, že do konania pribratá znalkyňa PhDr. Eva Kitková z odboru psychológia sa vyjadrovala k „posúdeniu psychotropnej omamnej látky Toluén, na účinku na maloletú osobu a reprodukciu prežitých udalostí“, hoci nie je znalkyňou z odboru toxikológie. Najvyšší súd uvedenú námietku obvineného nepovažuje za opodstatnenú. V danom prípade je potrebné pripomenúť, že úlohou do konania pribratej znalkyne z odboru psychológie bolo popri inom aj preskúmať pamäťové a vyjadrovacie schopnosti maloletej poškodenej (pozri bod 1 uznesenia o pribratí znalca, strana 88 až 89). Znalkyňa sa v danom prípade z psychologického hľadiska vyjadrovala k funkcii pamäte poškodenej a jej schopnosti reprodukovať prežité udalosti, ktoré môžu byť podľa jej posudku krátkodobo znížené v

dôsledku užívania toluénu. Konala tak na podklade zadania orgánov činných v trestnom konaní a neprekročila rámec jej znaleckej činnosti.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie situácia spočívajúca v tom, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiaden trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo, že obvinený bol uznaný za vinného zo spáchania prísnejšieho alebo miernejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu (primerane napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Tdo/29/2018, 2Tdo/6/2019, 5Tdo/48/2018).

Vyššie citované ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, teda slúži výlučne na nápravu prípadných hmotnoprávnych chýb a jeho znenie za bodkočiarkou („správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“) vylučuje možnosť úspešne sa domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené, s výnimkou uvedenou v ustanovení § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorá však prináleží iba ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému skôr konajúcimi súdmi, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru a nikdy nie námietky skutkové (pozri aj R/57/2007, S/3/2011, R/7/2011). Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho.

Pokiaľ obvinený dôvodil, že vykonaným dokazovaním v priebehu konania nebola preukázaná jeho vina a že súdy hodnotili výsledky dokazovania v jeho neprospech, že maloletá poškodená nie je dôveryhodnou svedkyňou, že mala byť uplatnená zásada v pochybnostiach v prospech obvineného („in dubio pro reo“) všetky tieto námietky smerujú proti správnosti skutkových zistení a hodnotenia dôkazov, ktoré však dovolací súd v rámci dovolacieho konania nie je oprávnený preskúmať (§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku). Tento dôvod nenapĺňa ani námietka obvineného nepreukázania jeho úmyslu smerujúceho k spáchaniu odsúdeného deliktu, pretože zavinenie - subjektívna stránka trestného činu predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v konaní (pozri S 3/2011), teda na základe konkrétnych skutkových okolností. Otázkou ne/vedomosti obvineného o skutočnom veku poškodenej sa nezaoberal len okresný súd (viď strana 7 písomného vyhotovenia rozsudku okresného súdu), ale aj krajský súd (viď strana 6 písomného vyhotovenia uznesenia odvolacieho súdu), pričom oba súdy zhodne dospeli k záveru, že obvinený mal vedomosť o tom, že poškodená je maloletou osobou, mladšou ako 15 rokov. V daných súvislostiach treba zdôrazniť, že dovolací súd je povinný skúmať skutkovú vetu len do tej miery, či zodpovedá znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu (R 47/2008). V posudzovanom prípade sa súdy správne a dôsledne zaoberali otázkou naplnenia všetkých zákonných znakov skutkovej podstaty zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona, pričom ich závery sú logické a presvedčivé. Nad rámec týchto úvah je potrebné doplniť, že okolnosť maloletosti poškodenej vyjadruje jej dátum narodenia v dikcii skutkovej vety, z ktorej vyplýva, že poškodená mal. E.B. sa narodila 6. augusta 2007, teda v čase skutku bol jej fyzický vek života 13 rokov a 27 dní. Uvedená námietka obvineného proti zneniu skutkovej vety nie je teda opodstatnená.

Námietkami uplatnenými obvineným P. H. žiadne dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Trestného poriadku zjavne naplnené neboli, preto najvyšší súd na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.